

Haragszomrád

Úgy rémlik, hogy a világ haragszomrádot játszik. Különösen pedig a budapestiek. Soha olyan őszinték nem voltak, mint a gorombaságnak ebben az aranykorában. A kalauznő lerúgja a tölténygyári munkást, aki a felhágóra kapaszkodik, a dohánytőzsdében a gyufát úgy vágják az asztalra, hogy felrobban, a piacon a kofák kárörömmel hörgik, hogy hála istennek megint nincs semmi, az üzletben nem köszönnek, vállat vonnak, úgy adnak vissza, hogy a pénz legurul a padlóra, és a vevőnek kell felszednie. A telefonközpont pedig kellemes szopránnal kacag azon a jó, de nem új tréfán, hogy senki se kap számot. Végre az emberek szívük szerint gyűlölhettek egymást.

Az alagút bádogasztalkája mellett ül egy zöld arcú, madárképű hivatalnok, egyenruhában. Reggel korán amikor mindenki munka után rohan, egy rokonszenves, szemüveges úr odamegy az üvegkalitkához, és nehogy fél óráig kelljen rostokolnia, megkérdezi a hivatalnoktól, közlekednek-e az omnibuszok. Az egyenruhás nem felel, reávicSORítja csorba fogait, csörgeti bádogjegyeit, mint egy mumus. Mert ahhoz neki semmi köze. A rokonszenves, szemüveges eloldalog, szó nélkül, szerényen. Csak távolról méregetik egymást. A zöld arcú és madárképű, akiről lesír az ínség, bizonyára azt hiszi, hogy a rokonszenves, szemüveges a háború felidézője, s a rokonszenves, szemüveges, akinek kopott a bársonygallérja, hasonlóan azon a véleményen lehet, hogy mindennek az oka ez a fázó hídfőr. Szinte várom, mikor dobják át egymásnak a zsebkendőjüket: haragszomrád... haragszomrád...

Naponta százával lehet látni ilyen szomorú jeleneteket. Az ártatlanok, a szegények, a jók gyűlölik most egymást, egyre növekvő idegességgel, és gyűlöletük annál izzóbb, minél kevésbé tudják az okát. Sokszor szeretnék odalépni, hogy békét teremtsék köztük. Epés galambok, miért marakosztok? Hiszen ennek csak az ellenség örül, az, ki édesmindnyájunk közös ellensége. Nem vagytok tisztában önmagatokkal. Holott biztos vagyok, csak öt perc kellene tinéktek, öt szabad perc, hogy kissé gondolkozzatok. Akkor eloszlana minden félreértés. Üljetek le, árva embertársaim, otthon, a szobátokban, nézzetek a szívetekbe és az elmétekbe, aztán döntsétek el végre közösen: tulajdonképpen kire is haragszotok?

(Pesti Napló, 1917. február 25. – F, 378–379. old.)

Járókelők
1920 körül
BTM Kiscelli Múzeum Fényképgyűjtemény

„Bámulni az embereket, mint mozgó rejtélyeket, kikről nem tudjuk, mi az életük, mi a foglalkozásuk.”